



INLEIDING

De Blauwe As

↑ Blauwe Klap

Wils van Soldt en Fred van Geest

Het project 'De Blauwe As' is een onderdeel van een groter programma in Assen, dat aangeduid wordt met 'de FlorijnAs', een groot ontwikkelingsprogramma dat als eerste doelstelling heeft het verbeteren van de bereikbaarheid van Assen. Een goed bereikbare stad is belangrijk om economisch gezond te blijven. Assen groeit nog steeds en blijft dat de komende jaren ook doen. Daarnaast vervult Assen als provinciehoofdstad met haar voorzieningen een belangrijke rol in de regio.

Om de groei in Assen en de groeiende rol in de regio in goede banen te leiden, wordt eerst de doorstroming van het verkeer en de bereikbaarheid aangepakt. Daarnaast wordt in de FlorijnAs ook gewerkt aan nieuwe woningen, natuurontwikkeling en het opknappen van verouderde plekken in de stad, samengevat in acht projecten met name aan de oostkant van de stad. Tot deze projecten behoren o.a. het Havenkwartier, de vernieuwing van het Stationsgebied, het Stadsbedrijvenparken en de Stadsboulevard. De gemeente Assen betaalt al deze projecten niet zelf. Het Rijk draagt bij, als compensatie voor het niet doorgaan van de Zuiderzeespoorlijn.

Rond het westen en noorden van de stad ligt de Willemsvaart (officieel het Noord-Willemskanaal, maar ook wel kortweg 'Vaart' genoemd), dat de scheepvaartverbinding tussen de Drentse Hoofdvaart en de stad Groningen vormt. De Willemsvaart is in 1856 in opdracht van koning Willem III gegraven vanuit Assen richting Groningen en in 1861 in gebruik genomen.

Het centrum van Assen is in het zuiden over het water via de Vaart, een aftakking van de Willemsvaart, bereikbaar en uit het noorden en oosten via het Havenkanaal. *Het Kanaal* vormt de verbinding tussen Vaart en Havenkanaal.

Het Kanaal is omstreeks 1860 ruim om de stad heen gegraven, als vaarroute voor de beroepsvaart, maar is in de loop der jaren door stadsuitbreiding midden in de stad komen te liggen. Water brengt immers levendigheid aan een stad.

Het centrum van Assen wordt met de aanpassingen van *Het Kanaal* een aantrekkelijke bestemming in de vaarroute Meppel – Assen – Groningen.

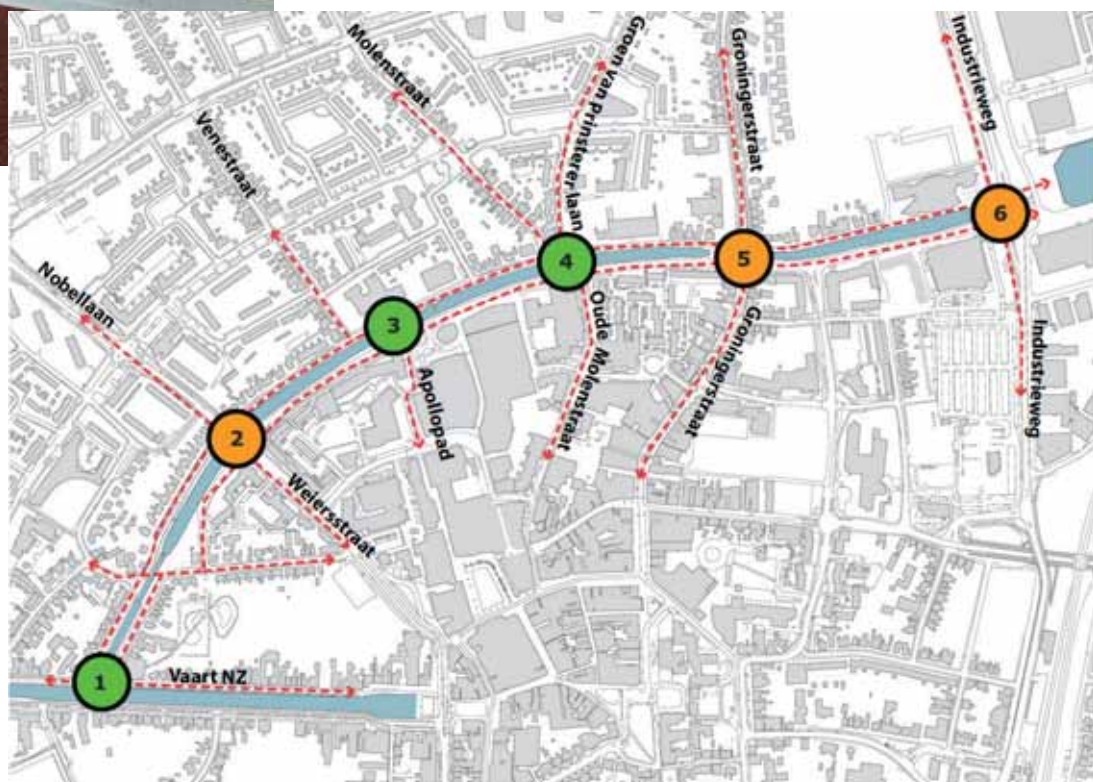
Om het peilverschil van 4,8 m op te vangen tussen de Vaart en het Havenkanaal worden er twee sluisen gebouwd. In 2016 is de aanleg van de tweede sluis gestart, het laatste, grote onderdeel in de Blauwe As.

Het Kanaal krijgt overal zijn oorspronkelijke breedte van 15 meter terug en er worden zes nieuwe, beweegbare bruggen gebouwd en twee sluisen. Vanaf de Vaart betreft het:

- de Willem III-brug; (fiets- en voetgangersbrug)
- Sluis 1 bij de Sluisstraat aan de zuidzijde met over het bovenhoofd een oversteek voor wandelaars;
- de Weiersbrug (brug voor alle verkeer);
- de Venebrug (fiets- en voetgangersbrug);
- de Molenbrug (fiets- en voetgangersbrug);
- de Groningerbrug (brug voor alle verkeer);
- de Blauwe Klap (grote autobrug met 2 fietsdekken en 2 autodekken);
- Sluis 2 in het Havenkwartier aan de noordzijde van *Het Kanaal*.

De sluis is over het benedenhoofd voorzien van een oversteek voor wandelaars en er zijn in- en uitstapplaatsen voor kanovaarders.

In het verleden waren er in *het Kanaal* slechts drie vaste bruggen, uitgevoerd als fiets- en voetgangersbrug. Het betrof een brug bij de Vaart, een brug bij de Venestraat en een brug bij de Molenstraat. In de kruisingen van *Het Kanaal* met de Weierstraat/Nobellaan, de Groningerstraat en de Industrieweg waren geen bruggen aanwezig maar dammen. *Het Kanaal* kruiste de genoemde wegen via betonnen duikers onder het wegdek.



← Overzichtskaartje plaats bruggen in *Het Kanaal*

Door de infrastructurele werkzaamheden aan *Het Kanaal* ontstaat nu een recreatieve vaarroute die loopt vanaf de Vaart aan de zuidzijde van Assen, via de Kanaaldijk tot aan de Kop van Marsdijk aan de noordzijde waar de verbinding samenkomt met het Noord Willemskanaal. Vanaf vaarseizoen 2017 moet de route gereed zijn. Vaarrecreanten kunnen dan door hartje Assen varen, op verschillende plaatsen aanmeren en genieten van de vele voorzieningen in de stad.

Bij de bouw van de civiele kunstwerken in de Blauwe As wilde de Gemeente Assen ook aandacht schenken aan andere kunstuitingen. De woordkunstenaars in de gemeente werd gevraagd om een kort gedicht te maken van vier regels dat betrekking had op het water van de Blauwe As. Op 13 november 2015 hebben de dichters Egbert Hovenkamp en Mischa van Huijstee hun gedicht voorgedragen op de in aanbouw zijnde Weiersbrug. De gedichten worden aan de onderzijde van het val

aangebracht zodat ze leesbaar zijn voor het verkeer bij geopende stand van de brug. Het gedicht van Egbert komt op het val van de Weiersbrug, dat van Mischa op die van de Groningerbrug.

Ook op het val van de Willem III-brug is een gedicht aangebracht, ditmaal van Gerard Nijenhuis (blz. 11).

Uit milieu-overwegingen zijn de verlichtings- en signaleringsvoorzieningen van de bruggen zoveel mogelijk voorzien van LED-lampen, met uitzondering van de bestaande verlichting. De dimbare LED-verlichting is daartoe voorzien van een lichtgevoelige cel in de objectverlichting, de ruimteverlichting en de verkeersseinen voor land- en scheepvaartverkeer.

De huidige bediening van de bruggen geschiedt lokaal door de brugwachter. De besturingsinstallaties van de bruggen zijn echter zodanig gerealiseerd dat een wijziging naar centrale bediening op afstand van de bruggen eenvoudig uitvoerbaar is.

↓ Venebrug



↓ Molenbrug



Hier stroomt het naar waar het gaat
Van waar het komt
Hier sta je waar je staat
Tot je weer verder gaat

— Egbert Hovenkamp

De tijd voor even laten varen
achterover leunen, jezelf uitrekken,
tussen twee oevers door
een brug evenaren

— Mischa van Huijstee



De aanleg van de Blauwe As was begin 2016 over de helft. De drie fietsbruggen en de Blauwe Klap zijn al in gebruik genomen. De Weiersbrug is in aanbouw en in 2016 start de bouw van de Groningerbrug en de tweede sluis.

In de volgende artikelen zullen de bruggen (van zuid naar noord) nader worden beschreven:

1. de Willem III-brug;
2. en 4. De Weiersbrug en de Groningerbrug;
3. en 5. De Venebrug en de Molenbrug;
6. De Blauwe Klap.

Als bronnen zijn geraadpleegd:

Interview Jansen-Venneboer Wijhe, Ferdinand Beltman;
Vraagspecificatie Blauwe As II, fietsbruggen Venestraat en Oude Molenstraat;
Tekeningen en foto's van de fietsbruggen van Jansen-Venneboer en Alewijnse groep Nijmegen;
Civieltechnische tekeningen van Ingenieurs & Adviseurs Nepocon en aannemersbedrijf Van Haarst;
Combinatie Roelofs Wegenbouw – J.C. Krans Aannemingswerken BV;
Projectvoorstel Blauwe As II, verkeersbruggen Nobellaan en Groningerstraat;
Tekeningen en foto's René van Zuuk Architecten BV;
Gemeente Assen, afdeling Communicatie, Annet Geerts;



↓ Willem III brug



↓ Groningerbrug



Weiersbrug

